

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybcskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybcskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybcskerek, 1910.

XXXIX. évfolyam 156. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy hóra ——— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

A közigazgatási bizottság ülése.

— A vármegye egy hónapja. —

Nagybcskerek, július 12.

Torontálvármegye közigazgatási bizottsága mint már röviden jeleztük, tegnapi délelőtti tartotta július havi rendes ülését dr. Dellmannics Lajos főispán elnöklésével.

Az ülésen jelen voltak: Jankó Agoston alispán, Tóth István kir. tan. pénzügyigazgató, dr. Riesz Jakab h. árvászéki elnök, Beller István tisztviselő, Grézlo János és dr. Radvány Ferenc kir. tanfelügyelők, Babics József, ifj. dr. Dániel Pál, Franz J. L., dr. Gyertyánffy László, Hauser Károly báró, dr. Mangold Samu, Steinitzer Géza bizottsági tagok, az államépítészeti hivatal részéről Löwy Ignác kir. segédmérnök, Bielek Antal, Novák Károly, Wagner Ede, Bielek Vilmos és Bujkovszky Gusztáv előadók.

Az ülés megnyitása után az elnök főispán bejelentette a nagybcskerek állami építészeti hivatalnál történt változásokat, amelyekről már beszámoltunk. Indítványára egyben Faur Kornél távozását a fegyelmi bizottságba beválasztják Vámos Ignác kir. főmérnököt.

Ezután áttérnek a szakelőadók jelentéseire, amelyeket az alábbiakban ismertetünk:

Az adóügyek.

Tóth István kir. tanácsos, pénzügyigazgató havi jelentése így hangzik:

Torontálvármegye mint törvényhatóság területén állami egyenesadók címén: a) Megállapított adótartozás 6,755,309 kor. 87 fill. b) Befizetés 1,737,876 kor. 35 fill. Hátralék: 5,017,433 kor. 48 fill., vagyis az osztartozásnak 74%-ka. A folyó évi június havi befizetés 38,529 kor. 70 fill.-rel nagyobb, ellenben a folyó évi január-június havi befizetés 971,848 kor. 67 fill.-rel kisebb volt, mint a múlt év hasonló időszakában teljesített befizetés. Hadmentességi díjban: a) Megállapított tartozás 236,290 kor. 14 fill. b) Befizetés 24,505 kor. 41 fill. Hátralék: 211,784 kor. 73 fill., vagyis az osztartozásnak 89%-ka. A folyó évi június havi befizetés 432 kor. 25 fill.-rel, a f. első félévi befizetés átlagosan 15,400 kor. 06 fill.-rel kedvezőtlenebb mint a múlt évi hasonló időszakában teljesített befizetések voltak. A folyó évi június hóban 41 esetben adóbefizetési halasztást, 51 esetben pedig ideiglenes házázómentességet engedélyezett a pénzügyigazgatóság. A vármegye területén Rudolfsgrád, Németcsernye, Farkasd, Bótos, Orlovát, Perlasz, Kistószeg, Kumán, Melencze, Topolya, Rudna, Törökkanizsa, Zsigmondfalva, Ernesztváza, Magyarpadé, Katalinfalva, Ofszencicza, Jázova, Karatsonyiliget községek határában jégverés által okozott elemi csapás károsította az őszi vetéseket, s a kárbecslést a pénzügyigazgató — tekintettel az aratási munkálatokra — a helyszínén nyomban foganatosította.

Népoktatás.

Grézlo János kir. tanfelügyelő havi jelentésében a következőket adja elő:

Az elmúlt hó folyamán meglátogatta a párdányi állami iskolákat és ovodát, részt vett Ernesztváza járásköri tanító gyűlésén, Gyertyánoson a községi tanító választáson elnököl, az iskolaépítés ügyében két ízben is kiszállt Törökbecsén, Aracson kézbesített a magyar nyelvi jutalomdíjat, végül részt vett a helybeli polgári és elemi iskolák évről-évre vizsgálata meg a tanfelügyelőség az 1907. évi XXVII. t.-c. végrehajtása körül kifejtett tanítói eljárás eredményét s örömmel jelentheti, hogy nemcsak a községi iskolák, hanem a felekezeti és a nem magyar tannyelvű iskolák tanítói is a legmesszebb menő buzgalom és szorgalommal vették ki részüket a nevelés és tanítás nagy munkájában. Azon tanítók pedig, akik előrehaladott koruknál fogva a magyar nyelvet oktató képességgel elcsúszottak, időközben nyugdíjaztatásukat kérték s így azon két év alatt, melyet a tanfelügyelő e tankörlet vezetésében eltöltött, 36 tanító nyugdíjaztatását tette

folyamatba, mely eljárás nagy részében befejezést is nyert. A fent jelzett t.-c.-nek teljes egészében leendő végrehajtását az 1910/11. tanévben fogja eszközölni.

Szabó Bertalan kir. segédtanfelügyelő meglátogatta a kistoraki községi iskolát és gk. iskolát, a nagytoraki községi iskolát és ovodát és a gör. kel. iskolát.

Várady Dezső kir. segédtanfelügyelő meglátogatta az újvári községi iskolát, a királyi róm. kath. és gör. kel. iskolát, az öregfalvi községi gk. iskolát és a tamásfalvai állami iskolát.

Vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur Tóth Mihály nagyszentmiklósi polg. iskolai tanulóknak a polg. magy. határvidék tanulmányi ösztöndíjból évi 240 koronát adományozott. Özv. Roth Józsefné és gyermekeinek a Karlitzky-fele alapítványból segélyt engedélyezett.

Wirkerné Oroszlány Julia nagybcskerek állami elemi iskolai tanítónő és Belity Mladen aracsi gk. tanító nyugdíjaztatott. Weber Mihályné magyarczernyai rk. tanító özvegynek özvegyi segély engedélyeztetett.

Ezután dr. Radvány Ferenc pancsovai kir. tanfelügyelő terjesztette be havi jelentését, melyben különösebb említeni való nincsen.

Utügyek.

Löwy Ignác kir. segédmérnök a m. kir. államépítészeti hivatal havi jelentését a következőkben terjesztette be:

Az állami beruházási hitel terhére kiépítendő törvb. közut szakaszokon a múlt hóban az alábbi munkák voltak folyamatban: A nagybcskerek-nagykikindai törvb. közut 10-15 km. szakaszán az alapkorakás teljesen befejeztetett és a hengerelés folyamatban van. Ugyanezen törvb. közut 19-29 km. szakaszán a kőanyagok kifuvározása a legnagyobb erővel folyik. Ugyanezen törvb. ut 374-44079 szakaszán az alapkorakási és hengerelési munkák vannak folyamatban. Az ittvárnok-basahidi törvb. ut 1314-8010 km. szakaszán a kőanyagok kifuvározása van folyamatban. A módos-ujpécsi törvb. ut 32-72485 km. szakaszán a kőanyag legnagyobb része már leszállítottatott és az ut-szekrény kiemelési munkák már megkezdődtek. Az alapkorakási munkák e napokban fognak megkezdődni. A valkány-zentai törvb. ut 95-19 km. szakaszán az anyagok szállítása és az alapkorakás folyik, a hengerelés is megkezdett. A basahid-törökbecsei törvb. ut 7-18 km. szakaszán az alapkorakás és a hengerelés végeztetik. A törvb. uti alaphoz előlegezett pénzen helyreállítandó szecsenyi Temeshid munkálatai folynak, a beépítendő faanyagok helyszínén való kiszállítása folyamatban van.

Árvaügyek.

Dr. Riesz Jakab árvászéki h. elnök az árvászéki ügyekről tesz jelentést. Az árvászékek-nél minden rendben van s különösebb jelenteni valója nem volt.

Egészségügy.

Wagner Ede előadó a szabadságon levő megyei főorvos helyett a vármegye közegészség-ügyről a következő jelentést terjeszti be:

Torontálvármegyében a közegészségügyi viszonyok az elmúlt hónapban is kedvezőek voltak. Heveny fertőző betegségek között bejelentettek 10 vörheny, 3 hasihagymáz, 49 difteritisz, 137 kanyaró, 6 hökhurut és 1 fültörnyiglob betegedési esetet. Ovodákat rövid időre bezártak Tizsaszentmiklóson és Nagybcskerekén kanyaró miatt. Főlemlítü egyben a jelentés, hogy egy gyálai szülésznő oklevelét kihirdetés végett bemutatta.

Ezután több kisebb felebbezett, ápolási s fegyelmi ügyet intéztek el, a mivel az ülés véget ért.

A legközelebbi ülés augusztus 18-án lesz.

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 8/45 óráig délután. Ugyanezen napokon este 5 órától 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délből gőzfürdő. A kádfürdő és zuhanyfürdő reggeltől este 8 óráig nyitva van.

Augusztus 18. Rendkívüli megyei közgyűlés.
Augusztus 18. Közigazgatási bizottság ülése.

IDŐJÁRÁS.

A nagybcskerek meteorológiai állomás időjárasi jelentése.

Július 12.

Barométer emelkedő délután 1:38 órakor: 7544 mm
Hőmérséklet: maximum 26.5 C., minimum 15.5 C. Csapadék: 2.4 Felhőzet: Cu 2. Szélirány és erősség: SW. 5.

Jóslat a következő 24 órára: Enyhébb Sok helyütt csapadék. Zivatarok.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 6 perctől másnap este 8 óra 38 percg; csapadék reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 percg; felhőzet: Ci = fűtőfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci-St = felhőfátyol, Ci-Cu = bányafelhő, Cu-St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság, 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szélereősség: 0 = szélcsend, 8 = nagy vihar.

A husbojkott körül.

— Ríport a husdrágaságról. —

Az elviselhetlen husdrágaság tudvalevőleg azt a bátor tervet érlelte meg a kremsi háziasszonyoknál, hogy harcot indítottak a mészárosok ellen, kimondván a husbojkottot, vagyis hogy amíg olyan drágán mérik a húst a mészárosok, addig nem vásárolnak náluk húst. Ez a példa hasonló elhatározásra indította más külföldi városok lakosságát is, sőt mint azt már hírtl adtuk, Magyarországon Székesfehérvárott is kimondották a husbojkottot.

A husdrágaság, amely már az egész világon kihozza sodrából a fogyasztókat, nálunk különösen grasszal s ezért ismételtelen kötelessége a nyilvánosságának a husdrágaság okaival és körülményeivel foglalkozni.

A hus ára Nagybcskerekén.

Nézzük csak a nagybcskerek viszonyokat és husárakat. Nagybcskerekén a hus, de más egyéb élelmiszer ára is, magasabb a külföldi drágának minősített hus áránál is, és versenyez a legdrágább magyarországi városokkal is.

Ime a mai husárak Nagybcskerekén:

1. Marhahus kilója 112—128—140 fill.
2. Borjúhus „ 144—160 „
3. Sertéshus „ 160—176 „
4. Bányahus „ 112—120 „
5. Háj 180, zsir 200, szalonna 200—220 fill.

Ezek az árakon vásárolják ma a húst a háziasszonyok. Van ugyan egy hivatalos árjegyzés is, de ez sohasem egyezik azzal az árral, amelyen a háziasszonyok a húst kapják. Megjegyzendő, hogy a mai árak már valami csökkenést mutatnak a múlt árakkal szemben és még mindig olyan magasak, mint például Szegeden, Pécsen, vagy más kétszerte, háromszorta nagyobb városban.

A nagybcskerek mészárosok a husárakról.

Tudósítónk ma több helybeli tekintélyesebb mészáros keresett fel, akiknél érdeklődött a magas husárak oka felől. A mészárosok kivétel nélkül azt mondják, hogy a szuró-vágómarhák abnormális drága ára és a nagy fogyasztási adó idezi elő a szokatlanul magas husárakat. Tudósítónknak alkalma volt egy nagyobb helybeli mészáros tiszti könyveibe is betekintést nyerni, ahonnan a következő adatokat jegyezte fel: Egy 160 kiló húst kiadó marha 168 koronába, egy 150 kilós pedig 159 koronába került. A mai napon például egy helybeli mészáros egy körül-

Gyermeknek

Kiváló táplálószer egészséges és gyöngy, a fejlődésben visszamaradt bármilyen koru gyermekeknek. Előmozdítja a csont és az izom képződését s egy elhárítja és megszünteti a hasmenést, bélfurutot és hányáskezelést, mint semmi más szer.

és felnőtteknek.

284(9)—4.2

belül 195—200 kilós marháért 221 korona 60 fillért fizetett. A marha élőhelyen körülbelül 4 mázsa volt s a levágatás után az eladható hus 195—200 kilogrammot tesz ki. A levágot marhából értékesíthető még 15—18 kilogramm faggyu, melynek kilója 42—44 fillér, továbbá a bőre, mely szintén 30 kilogramm s a melynek kilogrammját szintén 40—42 fillérért szokták vásárolni. Az eladásra kerülő 200 kiló hus árát kilónként átlag 1 korona 19 fillérrel számítva — mondotta az illető mézáró — 236 koronát nyerünk. Ehhez hozzáadva a faggyuért és bőrért számítható 20 koronát, a 221 korona 60 fillérbe kerülő marhából összesen mintegy 256 koronát lehet kímélni. A kiadásokhoz kell még számítani a 14 korona 80 fillér fogyasztási adót, a 2 korona 40 fillérnyi vágatási díjat, a szállítási költséget s még egyéb kisebb kiadást, ami szintén összesen mintegy 21 koronát tesz ki, az összes kiadás ennél az egy marhánál mintegy 243 korona volt s ezzel szemben a legjobb esetben 256 koronát lehet belőle kímélni. A látszólagos haszon tehát 13 korona. Ebből kell fedezni a bolti bért, a mely szintén drága a segédekot, a drága jeget s minden egyéb más kiadást. A sertésekéni s más szuró marháknál szintén így vagyunk.

Arra kérdésre, vajjon remélhető-e a husárak csökkenése, a nagybecskereki mézárók azt a választ adták, hogy a jelenlegi közgazdasági viszonyok mellett ez bajosan várható, azonban, ha Románia és Szerbia felől megnyitják a határt, úgy a beözönlő olcsóbb marha okvetlenül maga után fogja vonni a husárak csökkenését. Hogy milyen mértékű lesz ez a csökkenés, azt egyelőre még biztosan tudni nem lehet, remélik azonban, hogy mindjárt kezdettől fogva 10—15%-al lesz olcsóbb a hus.

Arra a kérdésünkre, hogy esetleges hőkott esetén mit tennének, a nagybecskereki mézárók legelőbbje azt a választolta, hogy ez esetben kénytelen volna üzletét bezárni.

Más szakkörök véleménye.

Állattenyésztők és nagyszállítók véleménye szerint egyelőre nem lehet számítani arra, hogy a husdrágaság megszűnik. Sem a román, sem a szerb kereskedelmi szerződésnek említésre méltó árcsökkenéstől az ást tulajdonítani nem szabad.

A képviselőház előtt lévő román szerződési javaslat szerint az idén 12 ezer drb, a jövő évben pedig 15 ezer drb szarvasmarha husát szabad majd behozni. A sertéshusból az idén 55 ezer darab, jövőre pedig 60 ezer darab lesz behozható. Ha tudjuk azt, hogy Budapesten a múlt évben 166 ezer darab vágó marhát hajtottak fel, láthatjuk, hogy ezzel a mennyiséggel szemben 15 ezer drb marhának a husa jelentékeny konkurenciát nem teremt. Még ha feltesszük is, hogy Szerbia is ugyanennyi huszt hozhat majd be, akkor is jelentéktelen ez a mennyiség arra, hogy Magyarországon a busárakat redukálhassa.

Hiába való azonban az agráriusoknak az a féltelme, hogy ez a husbehozatal a magyar állattenyésztésnek kárát szolgál. Hiába való ez, mert aki a helyzetet jól ismeri, az igen jól tudja, hogy Romániának is, Szerbiának is teljesen leromlott, silány állatállománya van, az állattenyésztés különösen Romániában el van hanyagolva, mert a védővámok, melyek Románia kivétel akadályozták, minden romániai állattenyésztőt arra kényszerítettek, hogy a tenyésztést megszüntesse, vagy leszállítsa, Románia egészen a mai napig csak a belső, saját szükségletére tenyésztett állatokat.

A szerbek, mikor velünk vármáharuba keveredtek, nem gondoltak azt, hogy egyhamar megkötöthetik velünk a kereskedelmi szerződést és — mint egyik kiváló gyakorlati szakember közli velünk — Szerbiában óriási tökélet ruháztak be olyan intézményekbe, melyek a szerb marha és disznóállományt iparszerűen feldolgozzák.

Ennek az intézkedésnek rendkívüli sikere van, mert az iparilag feldolgozott szerb nyershust Szalonikán keresztül tangertuli fogyasztási területekre szállítják és ott gazdag haszonnal tudják forgalomba hozni.

Ennélfogva mi a következő helyzet előtt állunk:

1. Románia nem szállíthat nekünk huszt, mert leromlott állatállománya van.
2. Szerbia, ha szállíthatna is, olcsón nem szállít, mert piacot teremtett magának, ahol előnyösen értékesítheti hústermékeit.

A kilátások.

Ott vagyunk tehát, hogy se az agráriusok ne féljenek attól, hogy Szerbiából vagy Romániából erős konkurenciát kapnak, se a fogyasztó közönség ne örüljön annak, hogy a szerb és román kereskedelmi szerződés a husdrágaságot Magyarországon megszünteti.

Ilyen körülmények között nincs lényeges jelentősége annak az aggodalomnak, amely azt hirdeti, hogy Romániából a szállítási díj majdnem még egyszer annyi, mint Szerbiából és hogy ennél fogva a behozatali kontingens, mely Romániára esik, a szállítási díj miatt nem érvényesülhet.

Ez egyébként is tévedés, mert Romániából Turn-Szeverinig a jószágállományt gyalogos hajcsárok viszik, a behozatal pedig a törvény szerint csak Turn-Szeverinből lehetséges. Szállítási díjat ennél fogva csak Orsovától kezdve kell számítani éppen úgy, mint ahogy a szerb behozatalnál is a szállítási díj csak Zimonytól kezdve számít. A szállítási díj szempontjából tehát a behozatali konjunkturák Szerbiából is, Romániából is egyformák maradnak.

Ha nincs is kilátásunk arra, hogy a szarvasmarha és a sertésbehozatal következtében a husdrágaság Magyarországon megszűnik, — határozottan kedvező helyzet keletkezik az apró-jóságok és szárnyasok behozatala tekintetében, mert Romániában is, Szerbiában is vadon tenyésznek az apró jószágok és a szárnyasokat és mihelyt ezek részére a vámbatár megnyílik, óriási mennyiségben számíthatunk behozatalra. Ezek a szárnyasok a Balkán-államokban rendkívül olcsó árakért szerezhetők be úgy, hogy ezeknek az árát a vámon és a szállítási díjon felül igen csekély összegekkel lehet megfizetni.

Azonkívül a szerb és román kereskedelmi szerződésnek még lesz az a hatása is, hogy néhány esztendő múlva Szerbiában is, Romániában is újabb lendületet vesz az állattenyésztés, a jószágállomány megjavul és ekkor fogjuk megérezni Magyarországon ennek a két kereskedelmi szerződésnek a hatását.

— **Tanítók a főispánál.** A nagybecskereki állami iskolai tanítótestületek küldöttsége ma délelőtt tisztelgett dr. Dellimánics Lajos főispánál Wégling István állami iskolai igazgató vezetésével, hogy egyrészt köszönetet mondjon azért a jóakaró támogatásért, a melylyel a főispán a helybeli tanítók lakásberendezés iránti kérvényét a vármegye közigazgatási bizottságában pártolta, másrészt pedig, hogy kikérje továbbra is személyes közbenjárását ez ügyben. Dr. Dellimánics főispán igen szívélyesen fogadta a tanítók küldöttségét és kilátásba helyezte méltányos ügyük legmesszebb menő támogatását, amit ő annyal is szívesebben tesz meg, mivel tudja, hogy ezáltal a tanügy érdekét mozdítja elő, mert meggyőződése szerint a tanító is sokkal nagyobb sikerrel fáradozhat az iskolaügy emelésén, ha azt anyagi gondoktól menten teheti. A küldöttség lelkes éljenzéssel és nagy megnyugvással fogadta a főispán biztató ígérését.

— **A polgármester szabadságon.** Dr. Perics Zoltán polgármester néhány heti szabadságra megy, amely idő alatt a polgármesteri teendőket Strósz Béla városi főjegyző végzi.

— **Kinevezés.** Csernoch János dr. megyés püspök Weber János szépfalui és Krachtus Vencel csávosi róm. kath. elemi népiskolai tanítókat igazgatókká nevezte ki.

— **A görögkeletiek Péter és Pálja.** Görögkeleti zserb polgártársaink ma ünnepelték meg a szokott fénnel és kegyelettel Péter és Pál apostolok ünnepét, mely alkalommal a belvárosi, valamint a Váralja-utcai gör. kat. templomokban délelőtt fél 10 órakor ünnepi istentisztelet volt, melyen a hívek nagy számmal vettek részt.

— **A nagybecskereki tüzelőtanfolyam.** Emeltük már, hogy a vármegyei tüzelő szövetség a megyebeli önkéntes tüzelőt magasabbfokú kiképzése céljából folyó hó 15-től 23-ig Nagybecskereken tüzelőtanfolyamot rendez, melynek előadójául Papp Ferenc szegedi hivatásos tüzelő-parancsnokot sikerült megnyerni. A tanfolyamra eddig 44 önkéntes tüzelő jelentkezett s a szövetség vezetősége az idejekorán jelentkezőknek a mai postával már el is küldte a kereskedelmi miniszter által erre a célra engedélyezett vasuti jegyeket.

— **A krassószörényi árvízkarosultakért.** A torontálmegyei gyűjtő-bizottsághoz a krassószörényi árvízkarosultak javára ujjában a következő adományok folytak be:

Nagybecskereki takaré- és előlegegyület 100— korona, Maurer Gyula gyűjtése 67—, (ebből a Gregarten cég 50), Jenovay Zoltán Szerbittebe 100—, Bayer Alajos Bocsár 30—, Módos község 100—, Ujjács község 100, gyűjtése 25, összesen 125—, dr. Braun Gyula Törökkanizsa 2—, ifj. Manzin Lajosné Zombolya 60—, Róm. kath. lelkészihatal Magyarszentmihály gyűjtése 3—, Franzfeld község 100—,

Ruppenthal Franzfeld —20. dr. Dovidovics Bogdán gyűjtése 1228, A helybeli kir. tanfelügyelőség gyűjtése 740, A nagybecskereki jótékony nőegylet 20—, Eisensädter S. és társai cég 30, alkalmazottjainak gyűjtése 30—, Az ev. hitközség Antalfalva gyűjtése 1250, Torontálsziget község 25—, Juhász József járásbíró Nagyszentmiklós gyűjtése 1790, Nagymargitta gyűjtése 2690, Röser Ádám Gyortyamos gyűjtése 7810, Botka Lajos és neje Budapest 20—, Schulpö Vilmos Törökkanizsa 25—, dr. Kis János Nagybecskerek 20—, Neurohr róm. kath. lelkész Torontálszécsány 4—, Szarcsa község gyűjtése 16—, gróf Zichy Andor Pészak 20—, Magyarittele község 10—, Óbába község 200—, Nagyösz gyűjtése 60—, Lederer Arthur Csóka 100— korona.

— **A vasuti állomások névlegyzéke.** A magyar királyi államvasutak kiadásában megjelent a magyar szent korona országainak területén lévő vasuti állomások betűsoros névlegyzékének az állomások rakhelyekvésését is feltüntető térképpel is felszerelt VI. bővített kiadása, mely nevezett vasutak igazgatóságának központi nyomtatványtáránál (Andrássy-ut 73—75.) közvetlenül megszerezhető, vagy az állomásfőnökök útján megrendelhető. (Ára egy korona.) Ezen állomási névlegyzék tájékozást nyújt az összes hazai, önálló igazgatással bíró vasutak címéről, más vasutak kezelésében lévő magán és helyi érdekű vasutakról, ezek összes állomásairól, megálló rakodóhelyeiről és megállóhelyeiről, az állomások igazgatási (üzletvezetőiségek szerinti) beosztásáról, végül az összes árukezelési helyekről arra nézve is, hogy azok milyen korlátozások mellett vehetők igénybe áruk fel- és leadására.

— **Kaszával lefejezték.** Borzalmas vérengzés történt szombaton este Honorison. Margineantiu Nikolas ottani lakos régi ellenségével, Martiano-ge Péterrel összetalálkozott az utcán. A régi ellenfelek erre ismét összekaptak egymással s a civódásnak az lett a vége, hogy Margineantiu a kezében lévő kaszával ellenfele fejét a szőszoros értelmében levágta. A gyilkost letartóztatták.

— **Kilenc éves öngyilkos.** Fiatal, kilenc éves gyermek öngyilkosságát jelentik a temesmegyei Gilad községből. Szabó András kilenc éves fiú büntetésből való félelmében felakasztotta magát s mire észrevették, már halott volt.

— **Országos vásár.** A nagybecskereki rendőrkapitánysághoz érkezett értesítés szerint Lippan a legközelebbi országos vásárt folyó hó 29., 30. és 31-ikén tartják meg. A vásárra vérszentes területről és szabályszerű járattal mindenféle állat felhajtható.

— **Uj szállítási cég Nagybecskereken.** Perlmór és Fia szegedi jehiri szállítócég városukban, a szerb hitközségi palotában (Szerb-templom-utca) szállítási, bizományi, inkasszó fióküzletet nyitott. A szegedi főútlel 1863. év óta áll fenn. A cégnek jó hírneve és kiterjedő összeköttetései vannak. A szállítási cégre vonatkozólag olvasóink a lapunkban megjelenő hirdetésből bővebb felvilágosítást nyernek. (292—x.8)

Irodalom.

* **A gyermek,** a Magyar gyermektanulmányi társaság közlönyének legújabb száma száma most jelent meg a következő tartalommal: Maday István dr.: Gyermek véleménye a háborúról. — Nögrády László dr.: A középiskolákról. I. Az érettségi. II. Az értesítő. — Pekár Károly dr.: Dóczy Jenő, Tehetség és iskola (könyvismertetés). — Grósz Gyula dr.: Gerlóczy, A fertőző betegségekrol s az azok ellen való védekezésről (könyvismertetés). — Ballai Károly: II. Orsz. Patronázskongresszus Naplója. — Gyulai Aladár: Stadelmann Henrik, Az orvos és a pedagógus együttműködése (könyvismertetés). — Vértés József dr.: G. Major, Gyógytehetségű gyermekek (könyvism.). — Pekár Károly dr.: Offner, Das Gedächtnis (könyvismertetés). — Gröber Vilma: A tudományos nevelés Amerikában (lapszemle). — Pekár Károly dr.: Pedagogical Seminary (lapszemle). — Gyermektanulmányi mozgalmak. — Katalin mama: Zsófia történelmi tanul (apróságok). — Übersicht. — Résumé. — A lapot a Gyermektanulmányi társaság 4 koronás tagsági díjért ingyen kapják a tagok. Nem tagoknak az előfizetési díj egész évre 4 korona.

* **A Politikai Hetiszemle,** politikai, közgazdasági és társadalmi hetilap legújabb száma a következő tartalommal jelent meg: Felirati vita. Irta: s. s. — Belföld. A politikai helyzet. Irta: ly. l. — Külföld. Szlav kongresszus. Irta: Székely Sámuel. — Közgazdaság. Szociális politika a fővárosban. Irta: Örs. — Az értéktörszéről. Irta: B. A. — Társadalom. A trónörökös Budapest. Irta: Nos. — A hétről. A verekedő képviselők póre. — Papp Henrik. — Az automobilos jockey. — A taxaméter. — A fürdőidény. — Közgazdasági közlemények.

TÁVIRATOK

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése —

Budapest, július 12. (A „Torontál” ered. távirata.) A felirati vita ma a szokott-nál élénkebb volt. Az eddig üres padsorok ma szépen megteltek minden oldalán, ami arra vallott, hogy valami nevezetesebb felszólalás lesz. Ugy is volt. Ma ugyanis Tisza István gróf szólalt fel s nagy beszédet mondott, amelyvel az ülésnek jórészt lefoglalta. Tisza beszédében főleg a nemzetiségi kérdéssel foglalkozott s nagyérdekű nyilatkozatokat tett, a melyek a legszélesebb körökben nagy figyelmet és mély hatást keltenek. Kivüle két Justh-párti képviselő beszélt. Az ülés végére Lukács László tartogatott érdekességet, amennyiben beterjesztette az 560 milliónyi államkölcsönről szóló törvényjavaslatot.

Negyed 11 óra tájban nyitja meg az ülést Berzeviczy Albert elnök s miután hitelesítik a mult ülés jegyzőkönyvét, nyomban áttérnek a felirati vita folytatására.

Az első felszólaló Bakonyi Samu Justh-párti, aki Issekutz Győző tegnapi beszédével polemizálva, azt hangoztatja, hogy tartós és békés munkát csak az általános titkos választói jog megalkotása után lehet várni. Ezért a Justh-párt a legnagyobb energiával fogja követelni az általános titkos választói jogot. Természetes, hogy a Justh-párti feliratot fogadja el.

Utána Tisza István gróf emelkedett fel szólásra, általános nagy figyelem közben. Beszédében, a melyben kifejtette a mai alakulás szükségességét, főként a nemzetiségi kérdéssel foglalkozott. Hangoztatta, hogy a nemzetiségeknek létérdeke a békés együttműködés a magyarsággal. Az országot körülvevő kis nemzeteknek hasonlóképpen az az érdeke, hogy egy hatalmas magyar állam legyen a szomszédjuk és támogatójuk, mert különben felszívja őket a nagy szlávság. Nincs állam, a melyben annyi biztosíték volna egyes nemzetiségeknek, mint Magyarországon. A nemzetiségek csak a magyar nemzeti államban fejlődhetnek annyira, amennyire ma vannak. Más államban már régen nyomtalanul eltűntek volna. A nem magyarajku állampolgároknak kell közelebb vonulniok a magyar nemzeti állameszméhez. Erre kell törekednie a saját nemzetiségeik érdekében is a nemzetiségek vezéreinek. Felszólítja a mérsékelt nemzetiségi vezéreket, hogy kövessenek el mindent ez irányban, hassanak oda, hogy a nem magyarajku állampolgárok a magyar nemzeti állameszmét elismerjék s akkor a magyar állam hajlandó lesz áldozatokat hozni a belső békéért. (Hosszantartó zajos eljénzés és taps.)

Györfly Gyula Justh-párti képviselő polemizálni próbál Tisza István gróffal s beszédében oda konkludál, hogy ne a nemzetiségekkel vitázzunk, hanem sürgősen alkossuk meg az általános titkos választói jogot. Egyebekben a Justh-párti feliratot fogadja el.

Az ülés végén Lukács László pénzügyminiszter beterjeszt a nagy államkölcsön felvételére felhatalmazó törvényjavaslatot. Ez 560 millió koronáról szól és a kötvénnyitpus tekintetében igen messzemenő felbatalmazást ad a kormánynak. És pedig vagy négy százalékos koronajáradék, vagy pedig frank vagy márkára szóló más állampapír krealására jogosítja a pénzügyminisztert.

Az új honvédelmi államtitkár.

Budapest, július 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) A hivatalos mai száma közli, hogy a király Karátson Lajos államtitkári cím és jelleggel felruházott honvédelmi miniszteri tanácsost a honvé-

delmi miniszteriumhoz valóságos államtitkárrá nevezte ki. Karátson a honvédelmi miniszterium politikai államtitkára lesz.

A munkapárt értekezlete.

Budapest, július 12. (A „Torontál” ered. távirata.) A nemzeti munkapárt tegnap értekezletet tartott, a melyen a kilenc bíráló-bizottságba jelölte ki a párt részéről a tagokat. A bizottságokat a képviselőház szerdai ülésén fogják megválasztani.

A Borromeo enciklika.

Budapest, július 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) A nemzeti munkapárt tegnapi értekezlete után Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök behatóan tanácskozott Zsilinszky Mihályval, X-ik Pius pápának ugynevezett Borromeo enciklikája tárgyában. Az enciklikát, a melyet a protestánsok magukra nézve mélyen sértőnek találnak, nálunk Magyarországon a kalocsai érsek is kihirdette. E miatt most a protestánsok harcra készülnek és e mozgalom körül folyt a miniszterelnök és Zsilinszky, mint a protestánsok egyik fő vezető embere között tegnap a tanácskozás.

A Házelnök a Justh-pártban.

Budapest, július 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Berzeviczy Albert, a képviselőház elnöke tegnap este Angyal József háznagygyal udvariassági látogatást tett a Justh-pártban

A vas- és fémmunkások kizárása.

Budapest, július 12. (A „Torontál” eredeti táv.) A munkaadók szövetsége elhatározta, hogy a vas- és fémmunkásokat kizárja. A kizárt munkások száma sok ezer.

Határidő-üzet.

Budapest, július 12. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tözsdén déli zariatok a következő árakat jegyezték:

Buza (júliusra)	18:42
Rozs (októberre)	14:26
Zab (októberre)	14:48
Tengeri (júliusra)	10:04
Tengeri (új)	11:10

Felölös szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

5035/1910. tkvi szám.

569-1.1

Árverési hirdetmény és feltételek.

A nagybecskereki kir. törvszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Kellner József nagybecskereki lakos végrehajthatónak dr. Plechl Béla és Morvay Győzőné szül. Plechl Ilona budapesti lakosok, mint néhai dr. Plechl Szilárd örökösei végrehajthatást szenvedők ellen 2107 kor. 03 fill. tökekövetelés és jár. iránt folytatott ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvszék területén levő, Nagybecskerek község 77. számú tkjvben A. I. 2. sorsz. alatt, 7016., 7017/c hrsz. a. foglalt 1 hold 1300 □-öl területű szőlő 1210 korona kikiáltási árban, a nagybecskereki 2339. sz. tkjvben A. I. 1. s. a. 8200., 8201. hrsz. a. foglalt 1 hold 900 □-öl területű szőlő és a rajta lévő ház 474 kor. kikiáltási árban, a nagybecskereki 7585. sz. tkjvben A. I. 1. s. 3670. hrsz. a. foglalt 235³/₁₀ □-öl szérüs hely 145 kor. kikiáltási árban és ugyanott A. II. 1. s. 3678. hrsz. a. foglalt 85³/₁₀ □-öl szérüs hely 23 kor. kikiáltási árban az 1910. évi **augusztus 22-ik (huszonkettő) napján d. e. 10 órakor** a kir. törvényszék árverési termében (földszint, ajtószám 25.) megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni.

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kifizető birtok a megállapított kikiáltási ár ²/₃-ánál, vagyis a nagybecskereki 77. sz. tkjvben A. I. 2. s. a. foglalt ingatlan 806 kor. 67 fill., a nagybecskereki 2339. sz. tkjvben A. I. 1. s. a. foglalt ingatlan 316 kor., a nagybecskereki 7585. sz. tkjvben A. I. 1. s. a. foglalt ingatlan 96 kor. 67

fill., és ugyanott A. II. 1. s. a foglalt ingatlan 14 kor. 12 fill.-nél alacsonyabb áron az árverésen el nem adható.

Ha a kikiáltási ár fokozatos leszállítása következtében a legalacsonyabb árt elérő ígéret nem tétetik, a kiküldött az árverést felfüggeszti.

2. A kincstár, mint árverelő bánatpénzt letenni nem köteles. Nem kötelesek bánatpénzt letenni az 1889. évi XXX. t.-c. 10. §-ának második bekezdése alapján adómentes záloglevelek kibocsátására jogosított és Budapesten székelő részvénytársaságok és szövetkezetek, valamint az 1898. évi XXIII. t.-c alapján alakult központi hitel-szövetkezet a javukra zálogjoggal megterhelt ingatlan elárverezésénél. Abban az esetben, amelyben az árverelő a törvény értelmében a bánatpénzt elveszti, az e §. szerint a bánatpénz letétele alól felmentett árverelő a telekkönyvi hatóság felhívásának kézhezvételétől 8 nap alatt a bánatpénznek megfelelő összeget bírói letétbe helyezni köteles.

A most említetteken kívül a többi árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át, vagyis 121 kor., 14 korona 50 fillért és 2 korona 30 fillért készpénzben vagy az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. ig. miniszteri rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezébe letenni, vagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni és a vevő köteles nyomban a kikiáltási ár %-a szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi %-áig kiegészíteni. Ha ennek a kötelezettségének eleget nem tesz, ígérete figyelmen kívül marad és az árverésben, melyet haladéktalanul folytatni kell, részt nem vehet. Ha az árverés folytatásában senki sem tesz újabb ígéretet, előbb azonban más is árverelt, az ingatlan az által, illetőleg több ily árverelő közül a legtöbbet ígérő által megvettnek kell kijelenteni. Ha ez az ígéret a kikiáltási árt meghaladja, az előbbi bekezdés szabályait kell alkalmazni.

A vhn. 21. §-a szerint a bánatpénz letétele alól felmentett árverelő a bánatpénz kiegészítésének megfelelő összeget nem köteles letenni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. törvényszék tkvi irattárában és Nagybecskerek város tanácsánál megtekinthetők.

Nagybecskerek n. a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál 1910. évi május hó 27-ik napján.

Rektorisz Károly s. k.
kir. törvéyszéki bíró.

776/1910. sz.

Tomasevác község előljárásgától.

Hirdetmény.

Tomasevác község előljárásga közhírré teszi, hogy a tulajdonát képező **3 drb kiselejtezett sertés** kan folyó évi **július 16-án d. e. 8 órakor** nyilvános árverésen el fog adatni.

Kikiáltási ár egyenként 129 korona. Tomasevác, 1910. évi július 12.

791-2.1

Községi előljárásg.

947/1910. sz.

Ittvárnok község előljárásgától.

Hirdetmény.

Alólirott község előljárásga közhírré teszi, hogy Ittvárnok község mintegy 3300 holdnyi vadászterülete 6 (hat) egymásután következő évre és pedig 1910. évi aug. 1-től 1916. évi július 31-ig terjedő időtartamra f. évi **július 25-én d. e. 9 órakor** Ittvárnok község tanácsstermében megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adatni.

A kikiáltási ár évi 50 koronában van megállapítva.

Az árverési feltételek a körjegyzői irodában megtekinthetők.

Ittvárnok, 1910. évi július 10.

Treisz Béla,
körjegyző

570-1.1

Wagner Mihály,
bíró.

